

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Uporaba standardnog idioma hrvatskoga jezika u javnoj komunikaciji

Tihana Radojčić, prof.
voditeljica Odjela za opće poslove i pomoćnica ravnatelja AZOO-a

Stručni skup za ravnatelje osnovnih škola “Kultura javnog komuniciranja”
Poreč, 18. ožujka 2014.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Uporaba standardnog idioma hrvatskoga jezika
u javnoj komunikaciji

SUSTAVI VJEŠTINA

- ☐ STRUČNA ZNANJA
- ☐ STRUČNE VJEŠTINE
- ☐ SOCIJALNE I **KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE**

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Uporaba standardnog idioma hrvatskoga jezika
u javnoj komunikaciji

KOMUNIKACIJA

- ☐ SVJESNA
- ☐ NESVJESNA
- ☐ VERBALNA (pisana i usmena)
- ☐ NEVERBALNA (vezana i nevezana za jezik)

- ❑ istraživanje jezično-komunikacijskih kompetencija odgojno-obrazovnih radnika pripravnika na stručnom ispitu (prikaz i analiza rezultata)
- ❑ odgojitelj, učitelj, nastavnik, stručni suradnik, ravnatelj kao **model**

- ❑ prirodno poučavanje (spontano ovladavanje jezikom u prirodnim okolnostima bez izravnog poučavanja) **standardnog idioma materinskog jezika** u odgojno-obrazovnim ustanovama nije dovoljno istraženo
- ❑ za jezično-govorni razvoj bitno je **poticajno sociološko okruženje**

- ☐ iznimno su važni poticajni socijalni kontakti s **govorno kompetentnim ljudima**
- ☐ nedostatak socijalnih jezičnih iskustava može dovesti do smanjene sposobnosti usmenog i pismenog izražavanja
- ☐ usvajanje jezika nije samo lingvistička i intelektualna, već i socijalna i kulturološka sastavnica razvoja

- ❑ činjenica je da roditelji s djecom provode sve manje vremena u aktivnom razgovoru
- ❑ prema europskim istraživanjima majka u prosjeku s djetetom razgovara dvanaest minuta na dan (prema Borbonus, 1997)

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Uporaba standardnog idioma hrvatskoga jezika
u javnoj komunikaciji

❑ otklon od standardnojezične norme može biti u:

odabiru leksika

gramatici

pravopisu

- ☐ odnos prema standardnom i drugim idiomima hrvatskoga jezika (narječja, govori)
- ☐ **DVOJEZIČNOST ILI BILINGVALNOST**
- ☐ **VIŠEJEZIČNOST ILI PLURILINGVALNOST**

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Uporaba standardnog idioma hrvatskoga jezika
u javnoj komunikaciji

*Dijete (učenik) polaskom
u odgojno-obrazovnu ustanovu postaje
višejezična osoba (ali i ranije).*

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Uporaba standardnog idioma hrvatskoga jezika
u javnoj komunikaciji

VIŠEJEZIČNOST

međujezična povezanost, prepletanje i
međudjelovanje različitih jezičnih kodova
istoga govornika

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Uporaba standardnog idioma hrvatskoga jezika
u javnoj komunikaciji

VIŠEJEZIČNOST

```
graph TD; A[VIŠEJEZIČNOST] --> B[OKOMITA ILI VERTIKALNA]; A --> C[VODORAVNA ILI HORIZONTALNA]
```

**OKOMITA
ILI VERTIKALNA**

**VODORAVNA
ILI HORIZONTALNA**

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Uporaba standardnog idioma hrvatskoga jezika
u javnoj komunikaciji

VERTIKALNA VIŠEJEZIČNOST

odnos standardnog idioma i supstandardnih
oblika unutar istoga materinskog jezika

HORIZONTALNA VIŠEJEZIČNOST

strani jezični sustavi u kontaktu

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Uporaba standardnog idioma hrvatskoga jezika
u javnoj komunikaciji

☐ dijete kao nenormativno višejezična osoba

organski jezični idiom

standard

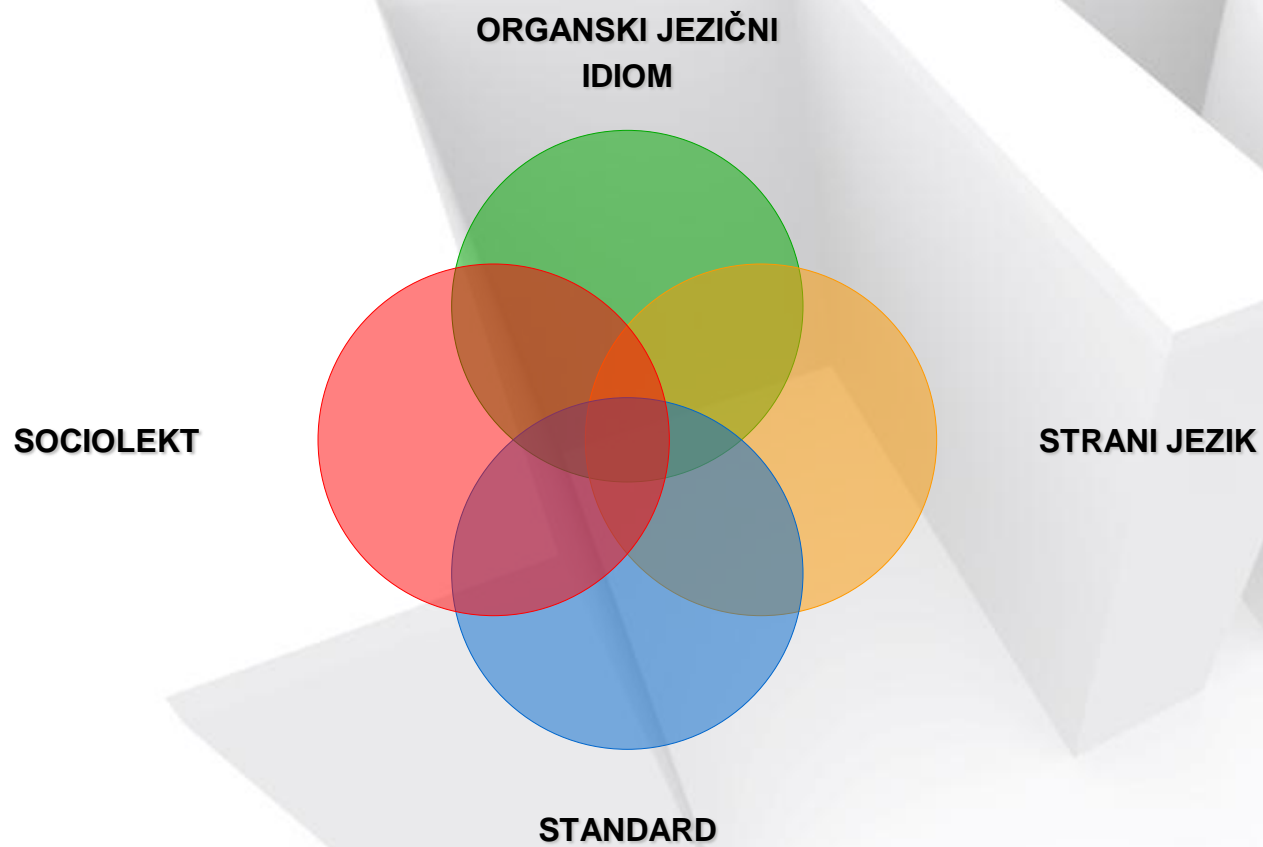
sociolekt

strani jezik

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Uporaba standardnog idioma hrvatskoga jezika
u javnoj komunikaciji

- ❑ svaki je govornik u dvostrukoj ulozi:
individua i član neke zajednice
- ❑ uvijek se u govorniku prelama individualna i
društvena svijest o jeziku čija interferencija
utječe na funkcionalnu primjenu tj.
komunikacijsku kompetenciju

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Uporaba standardnog idioma hrvatskoga jezika
u javnoj komunikaciji

KOMUNIKACIJSKA KOMPETENCIJA

psiholingvistički aspekt

(razvoj mišljenja preduvjet za uspješan jezični razvoj)

sociolingvistička dimenzija

(usvajanje i učenje jezika pod utjecajem okoline)

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Uporaba standardnog idioma hrvatskoga jezika
u javnoj komunikaciji

KOMUNIKACIJSKA KOMPETENCIJA

spособnost govornika da između više jezičnih
podсистема koje posjeduje izabere najbolji

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Uporaba standardnog idioma hrvatskoga jezika
u javnoj komunikaciji

□ sposobnost upotrebe jezika u različitim društvenim kontekstima

- ❑ višejezičnost ima snažan utjecaj na emocionalni razvoj ličnosti
- ❑ nužno je razvijati i jačati svijest (su)postojanju različitih normi te razvijati pozitivan stav prema svakoj od njih

☐ **motivacija** je jedan od najvažnijih
utjecaja na uspjeh u ovladavanju jezikom

☐ želja

☐ odnos

☐ nadarenost

☐ uloženi trud

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Uporaba standardnog idioma hrvatskoga jezika
u javnoj komunikaciji

POVOLJAN UTJECAJ

- ☐ istaknutost cilja
- ☐ važnost
- ☐ samodjelotvornost

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Uporaba standardnog idioma hrvatskoga jezika
u javnoj komunikaciji

NEPOVOLJAN UTJECAJ

- ☐ psihološka nesigurnost
- ☐ strah od jezika
- ☐ nerazumijevanje uloge i svrhe
- ☐ negativan stav

□ primjereno motivirana osoba lako će se snaći u rješavanju jezično-komunikacijskih problema rabeći jezične strategije kao i izvanjezične mogućnosti

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Uporaba standardnog idioma hrvatskoga jezika
u javnoj komunikaciji

zahvaljujem na pozornosti

tihana.radojcic@azoo.hr